

TRAJNOSTNO POSLOVANJE

EKONOMIJA: FINANČNA USPEŠNOST POSLOVANJA

Tabela 13: Ključni kazalniki poslovanja

KAZALNIKI	Enota mere	2013	2014	2015	2016	2017	LN 2017	LN 2018
IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA								
Poslovni prihodki	mio EUR	138,9	140,9	152,7	162,8	185,8	169,0	175,8
Poslovni odhodki	mio EUR	130,7	133,3	140,9	147,8	168,9	150,6	156,3
Čisti dobiček poslovnega leta	mio EUR	8,4	8,7	10,0	12,6	16,8	16,3	18,0
Dobiček iz poslovanja – EBIT	mio EUR	8,2	7,7	11,8	15,0	16,9	18,4	19,4
Dobiček iz poslovanja + amortizacija – EBITDA	mio EUR	36,2	37,9	41,1	45,4	49,9	49,5	48,7
IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA NA DAN 31. 12.								
Sredstva	mio EUR	623,9	656,3	674,1	648,9	677,2	684,9	682,2
Kapital	mio EUR	381,7	379,8	324,4	313,7	331,7	357,6	348,2
KAZALNIKI POSLOVANJA								
Dobičkonosnost kapitala (ROE)	%	2,2	2,3	2,9	3,7	5,4	4,7	5,4
Dobičkonosnost sredstev (ROA)	%	1,4	1,4	1,5	1,9	2,5	2,4	2,7
Gospodarnost poslovanja		1,062	1,058	1,084	1,101	1,100	1,122	1,124
Neto finančni dolg (NFD) *	mio EUR	119,3	125,2	142,5	166,5	143,5	222,2	197,3
Neto finančni dolg/kapital		0,31	0,33	0,44	0,53	0,43	0,62	0,57
Neto finančni dolg/EBITDA		3,30	3,31	3,47	3,67	2,88	4,49	4,05
KAZALNIK REGULATIVNEGA OKVIRA								
Doseganje reguliranega donosa	%	49,98	56,79	65,36	74,04	89,54	97,94	95,10
OSTALI POMEMBNI PODATKI								
Investicijska vlaganja	mio EUR	46,2	37,9	37,3	34,6	49,5	87,3	72,5
ŠTEVILO ZAPOSLENIH na dan 31.12.		538	532	546	566	566	550	554
Dodana vrednost na zaposlenega	tisoč EUR	122,8	124,0	129,9	137,9	149,4	145,0	148,7

* Izkazani NFD vključuje omrežninske presežke, ki so del PČR

V družbi ELES smo ustvarili 178,1 mio EUR čistih prihodkov iz prodaje, kar je 16 % več kot v letu 2016.

Poslovni izid iz poslovanja (EBIT) je znašal 16,9 mio EUR in je bil za 13 % višji kot leta 2016.

Čisti poslovni izid je bil dosežen v višini 16,8 mio EUR in je bil za 33 % višji od leta 2016.

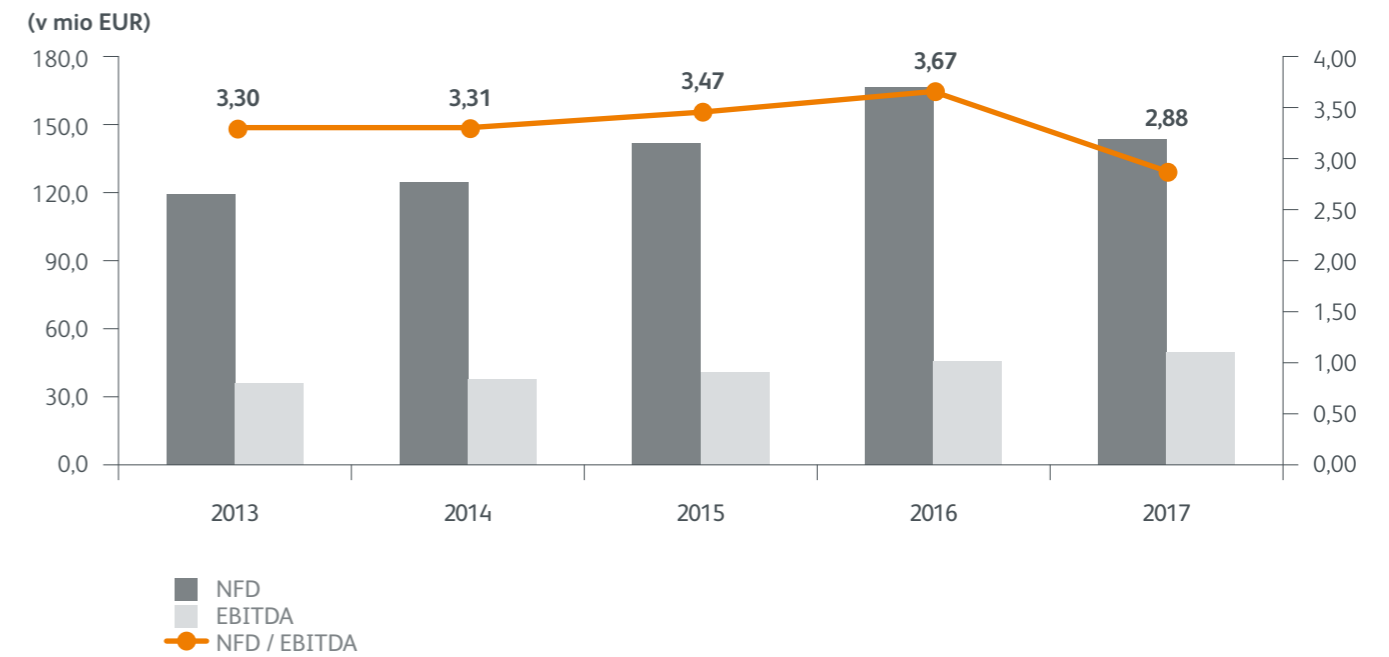
Donosnost kapitala (ROE) je znašala 5,4 in se je zvišala za 1,7 odstotne točke glede na leto 2016. ROA (donosnost sredstev) pa 2,5 in se je zvišala za 0,6 odstotni točki glede na leto 2016.

Neto finančni dolg se je v letu 2017 zmanjšal za 23 mio EUR glede na predhodno leto. V prihodnjih letih skladno s planskimi napovedmi povečanega investiranja predvidevamo tudi povečanje neto finančnega dolga.

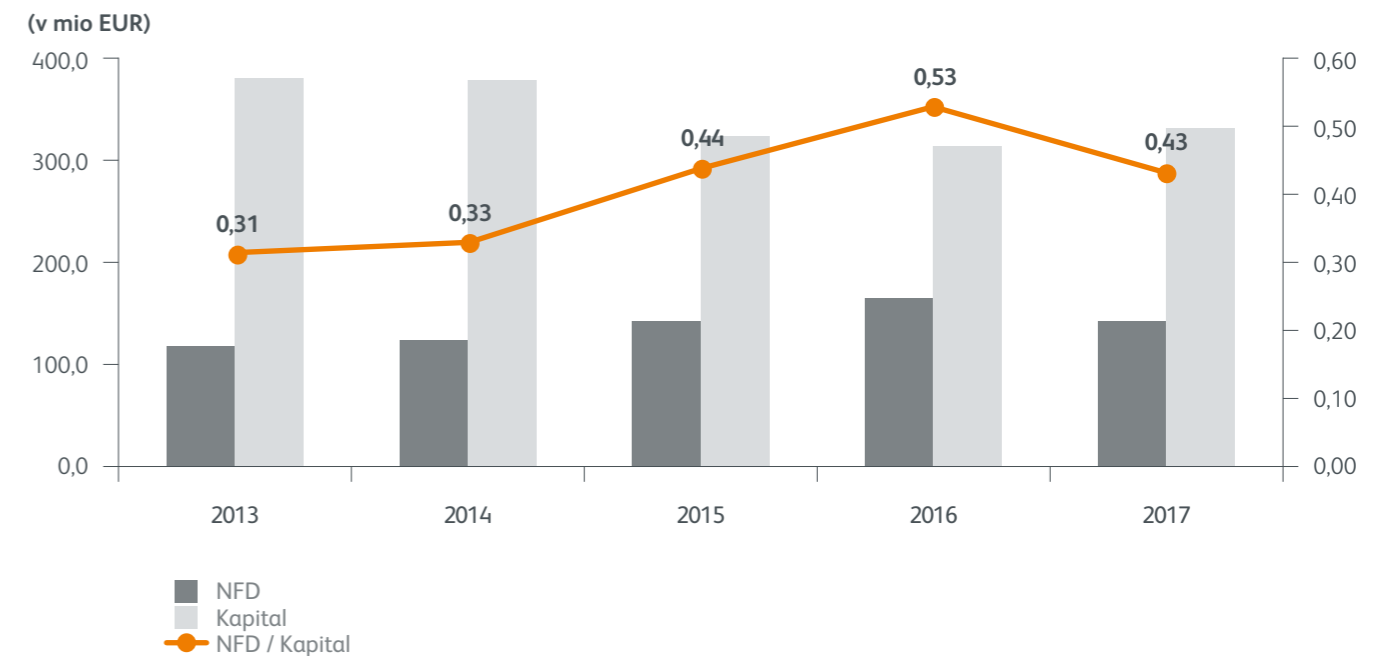
Graf 16: Neto finančni dolg (NFD)

Graf 17: Neto finančni dolg / EBITDA

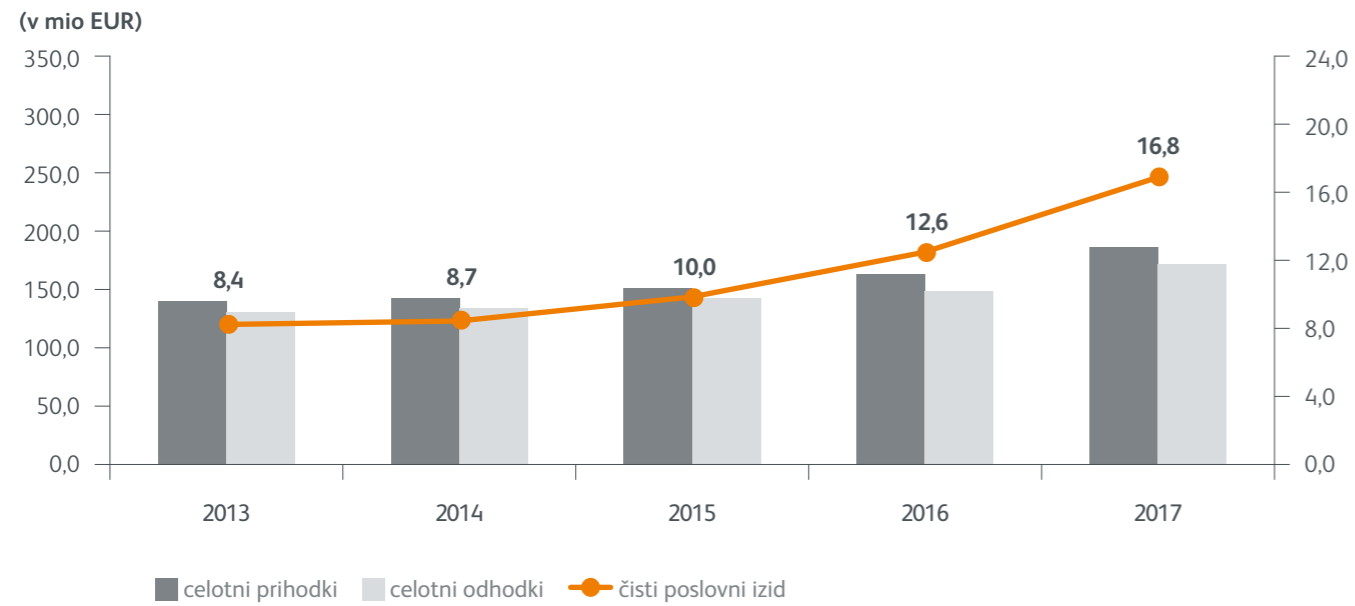

Graf 18: Neto finančni dolg / kapital

CELOTNI PRIHODKI IN ODHODKI DRUŽBE

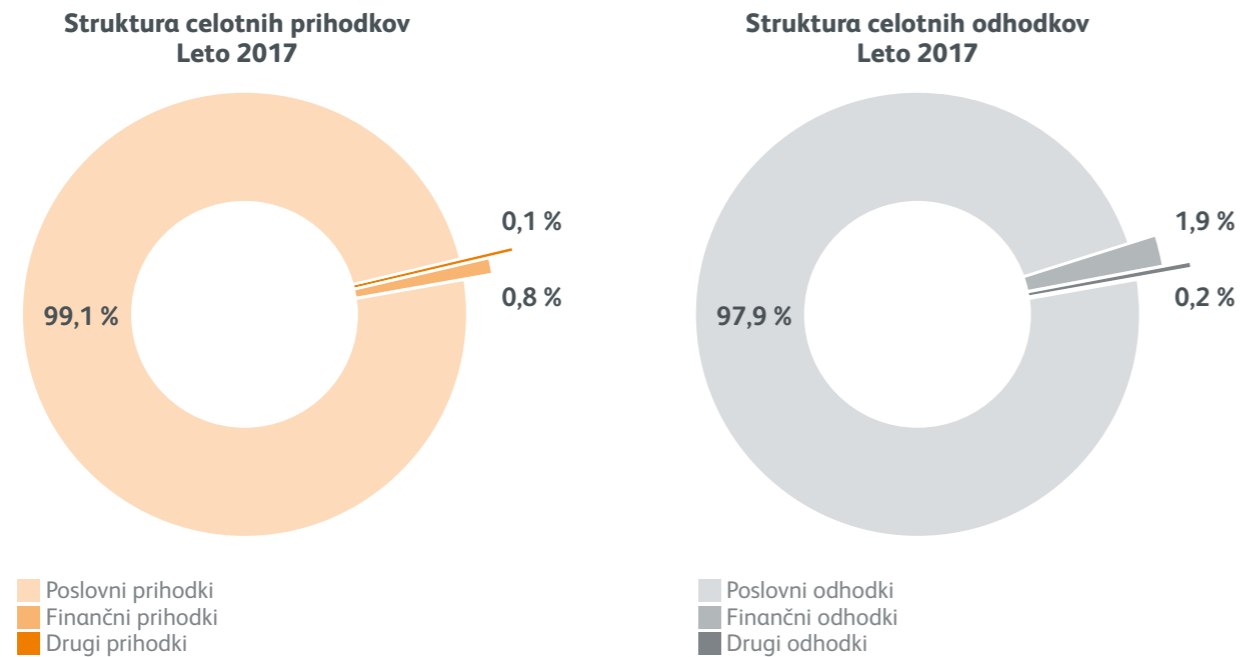
Graf 19: Celotni prihodki, celotni odhodki in čisti poslovni izid

V družbi ELES smo v letu 2017 realizirali **187,6 mio EUR celotnih prihodkov**, od tega jih izhaja 99,1 % iz poslovnih prihodkov. Celotni prihodki so bili glede na leto 2016 višji za 15 % in za 11 % presegajo načrtovane. Glavnina razlik glede na preteklo leto se nanaša na poslovne prihodke.

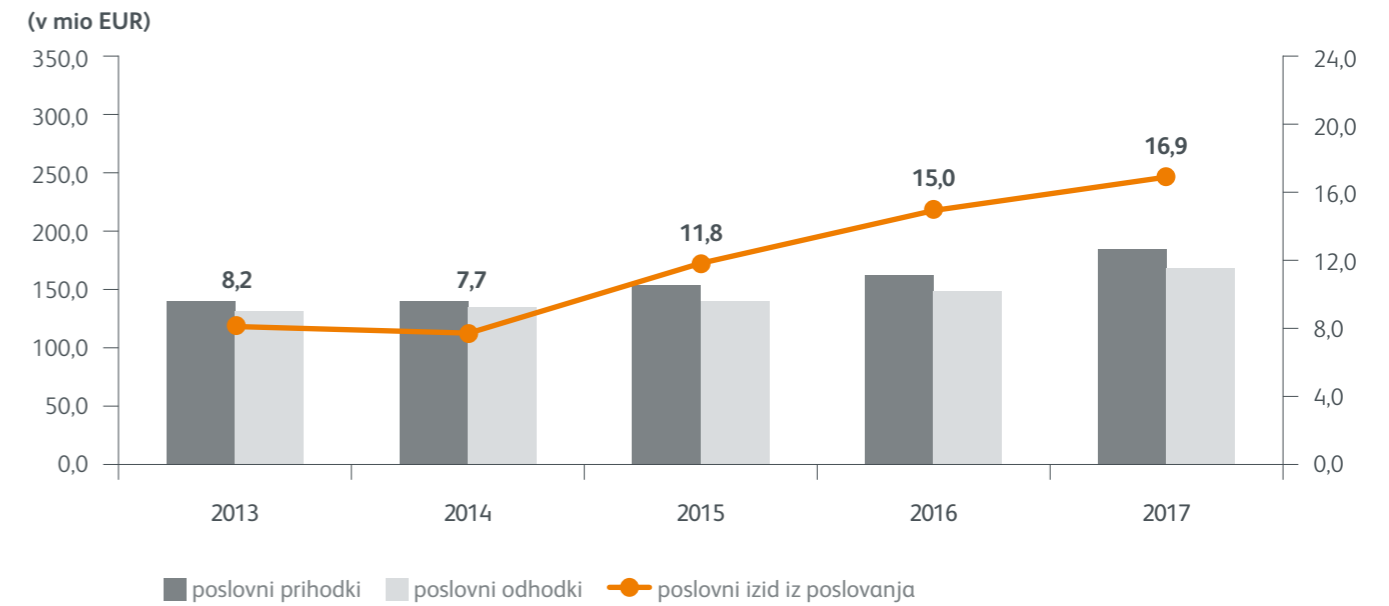
Celotni odhodki so v letu 2017 znašali **172,6 mio EUR**. Poslovni odhodki v strukturi predstavljajo 97,9 % vseh odhodkov.

Graf 20: Struktura celotnih prihodkov in odhodkov

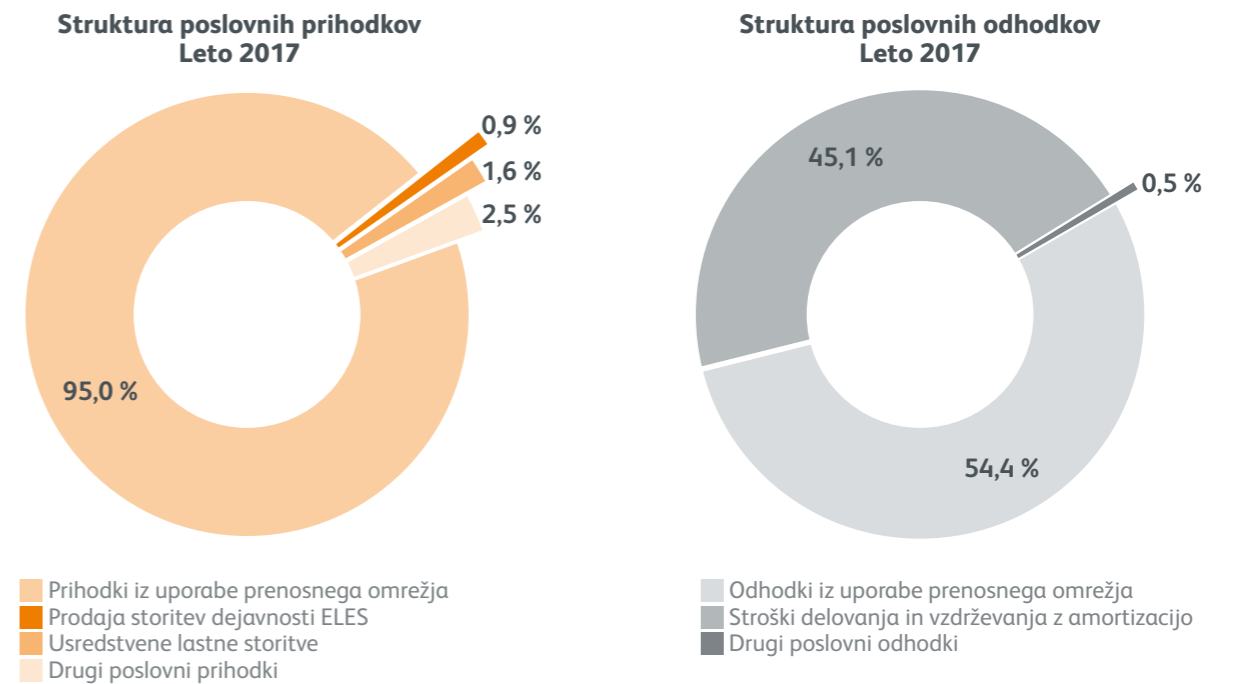

POSLOVNI PRIHODKI IN ODHODKI DRUŽBE

Graf 21: Poslovni prihodki, odhodki in poslovni izid iz poslovanja

Graf 22: Struktura poslovnih prihodkov in odhodkov

POSLOVNI PRIHODKI

V letu 2017 je družba imela **185,8 mio EUR poslovnih prihodkov**, kar je za 14 % več v primerjavi z letom 2016 in 10 % več v primerjavi z načrtovanimi za leto 2017. Višji poslovni prihodki izhajajo predvsem iz višjih prihodkov od izravnave sistema, ki so bili posledica visokih cen električne energije zaradi nizkih januarskih temperatur, slabe hidrologije v JV Evropi in nenačrtovanih zaustavitvev jedrskih elektrarn v Franciji.

Večino **poslovnih prihodkov** predstavljajo prihodki iz uporabe prenosnega sistema. Družba ELES za opravljanje dejavnosti sistemskega operaterja prenosa električne energije **večino poslovnih prihodkov realizira iz omrežnine za prenosni sistem in iz uporabe čezmejnih prenosnih zmogljivosti**. Prihodki iz omrežnine za prenosni sistem so namenjeni nakupu električne energije za pokrivanje izgub v sistemu, zakupu sistemskih storitev ter za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja z regulativnim donosom. Stroški izravnave sistema se izravnavajo in krijejo v nastali višini prihodkov izravnave sistema.

Prihodki iz uporabe prenosnega sistema so bili skladno z EZ-1 in Aktom o metodologiji za določitev regulativnega okvira in metodologijo za obračunavanje omrežnine za elektro operaterje **višji za 5,4 mio EUR** in zajemajo:

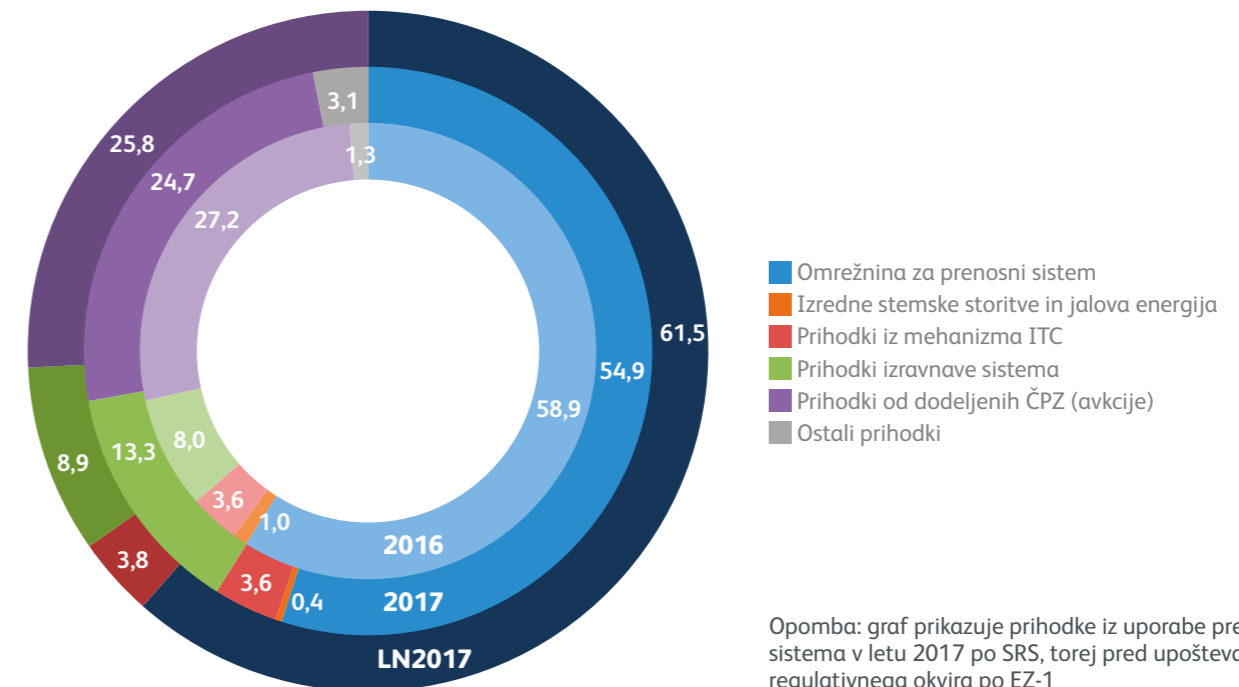
- povečanje prihodkov za vir iz preteklih let iz naslova koriščenja presežkov omrežnine v višini 33,7 mio EUR ter zmanjšanje prihodkov za presežek tekočega leta v višini 8,3 mio EUR, kar skupaj pomeni povečanje prihodkov iz naslova uporabe omrežja za 25,4 tisoč EUR. Znesek predstavlja primanjkljaj prihodkov nad upravičenimi stroški, ki je bil izračunan na podlagi metodologije agencije za izračun regulativnega okvira;
- povečanje prihodkov v višini 2,9 tisoč EUR na podlagi popravilnega ukrepa Odzivnega poročila Računskega sodišča z dne 5. 3. 2013 na Revizijsko poročilo. Uskladitev je bila podrobneje razkrita v Letnem poročilu za leto 2016 v poglavju 5.5;
- povečanje prihodkov v višini 0,4 tisoč EUR iz naslova uskladitve presežka leta 2016, ki je bila z Agencijo za energijo ugotovljena po končni uskladitvi regulativnega okvira za leto 2016;

- zmanjšanje prihodkov iz naslova čezmejnih prenosnih zmogljivosti za namene po Uredbi (ES) 714/2009 v skupni višini 23,3 mio EUR. 2,5 mio EUR smo porabili za tekoče investicije v čezmejne prenosne zmogljivosti, 20,8 mio EUR pa smo prenesli na ločen interni račun za bodoče investicije v čezmejne prenosne zmogljivosti.

Prihodki iz naslova omrežninskih presežkov in prihodki iz naslova popravilnega ukrepa Računskega sodišča so se v letu 2017 prenesli iz drugih poslovnih prihodkov na čiste prihodke iz prodaje.

Drugi poslovni prihodki izhajajo predvsem iz prihodkov od mednarodnih projektov, prihodkov od črpanja PČR za amortizacijo brezplačno pridobljenih sredstev in sredstev, financiranih iz ČPZ ter drugih poslovnih prihodkov, kot so izterjane odpisane terjatve, dobički od prodaje osnovnih sredstev in prihodki od rezervacij za tožbe. Drugi poslovni prihodki so manjši za 27 % od preteklega leta predvsem zato, ker so bili v letu 2016 prihodki od koriščenja razmejitev – Računsko sodišče evidentirani v okviru drugih poslovnih prihodkov, v letu 2017 pa so del čistih prihodkov od prodaje.

Graf 23: Struktura prihodkov iz uporabe prenosnega sistema za leti 2017 in 2016 ter LN 2017

Opomba: graf prikazuje prihodke iz uporabe prenosnega sistema v letu 2017 po SRS, torej pred upoštevanjem regulativnega okvira po EZ-1

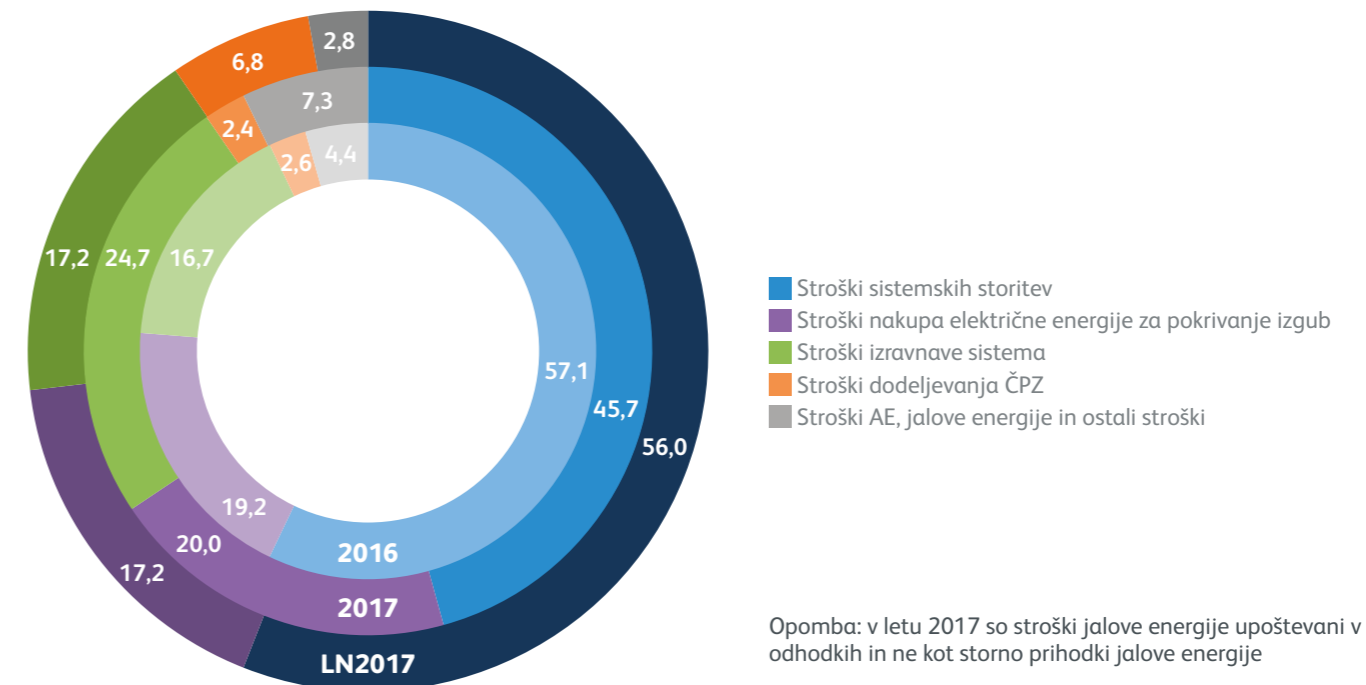
POSLOVNI ODHODKI

Družba v letu 2017 prav tako beleži višje **poslovne odhodke**, ki so znašali **168,9 mio EUR** in so bili za 14 % višji v primerjavi z letom 2016 in za 12 % višji od načrtovanih. Višji poslovni odhodki izhajajo predvsem zaradi višjih stroškov izravnave sistema, stroškov nakupa električne energije za pokrivanje izgub ter stroškov delovanja in vzdrževanja z amortizacijo.

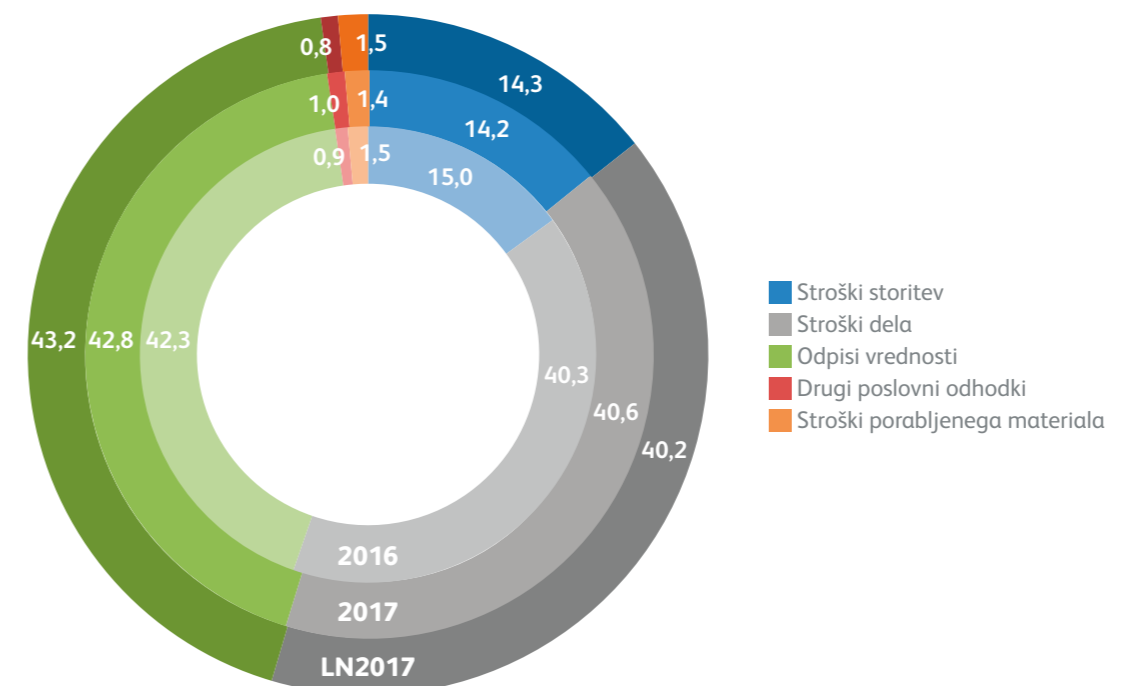
Glavnina stroškov je nastala v prvih dveh mesecih leta 2017, ko smo bili priča izjemno zaostrenim razmeram na energetskih trgih praktično celotne kontinentalne Evrope. Na eni strani so temu botrovale izjemno nizke

temperature predvsem v januarju, ki so močno povišale porabo električne energije ter na drugi strani številne nenačrtovane zaustavitve jedrskih elektrarn v Franciji, obenem pa je v tem obdobju JV Evropo še dodatno prizadela izjemno slaba hidrologija. Posledično so se cene na dnevnem trgu povišale za 100 % in ne glede na običajno raven, torej nad 100 €/MWh. Ta trend je bil še posebej izrazit na izravnalnem trgu, kjer so cene zelo pogosto presegale 200 €/MWh in več. Organizator trga Elesu kot sistemskemu operaterju povrne razliko med stroški in prihodki iz naslova izravnalne energije.

Graf 24: Struktura odhodkov iz uporabe prenosnega sistema za leti 2017 in 2016 ter LN 2017

Graf 25: Struktura stroškov delovanja in vzdrževanja z amortizacijo

Analiza finančnega položaja družbe

Bilančna vsota družbe je 31. 12. 2017 znašala 677,2 milijona EUR in je bila v primerjavi z letom 2016 večja za 28,3 milijona EUR oziroma za 4 %.

V strukturi **sredstev** večino (88,5 %) predstavljajo **dolgoročna sredstva**, med katerimi največji delež zajemajo osnovna sredstva, ki znašajo 501,6 milijona EUR in so se v letu 2017 povečala za 21,1 milijon EUR. Razlog za povečanje so investicijska vlaganja v EE objekte. Dolgoročne finančne naložbe so znašale 92,8 milijona EUR in so za 4 % višje od izkazanih v letu 2016. Največji del naložb predstavlja delež v družbi Talum, ki znaša 90,5 milijona EUR in se je v letu 2017 v primerjavi z letom 2016 povečal za 3,6 milijona EUR zaradi konverzije kratkoročnega posojila v dolgoročno finančno naložbo. Družba ELES je tako pridobila 86,26-odstotni delež v družbi Talum. **Kratkoročna sredstva** so znašala 75,6 milijona EUR in so bila v letu 2017 za 2 % višja od leta 2016, spremenila se je predvsem notranja struktura sredstev, tako da je bilo v letu 2017 manj sredstev namenjenih kratkoročnim finančnim naložbam, več pa je bilo denarnih sredstev. **Kratkoročne aktivne časovne razmejitve** so znašale 2,3 milijona EUR in so se glede na lansko leto povečale za 0,6 milijona EUR predvsem zaradi večjih kratkoročno nezaračunanih prihodkov za mehanizem ITC.

Med **obveznostmi do virov sredstev** skoraj polovico predstavlja **kapital** družbe, ki je znašal po stanju konec leta 2017 331,7 milijona EUR in se je glede na preteklo leto povečal za 17,9 milijona EUR, torej predvsem za doseženi čisti dobiček na dan 31. 12. 2017, ostalo je preračun vrednotenj po pošteni vrednosti. V LP 2016 je družba na 31. 12. 2015 naredila popravek napake zaradi uskladitve evidenc z agencijo in po sklepu Računskega sodišča in v okviru kapitala izkazala čisto izgubo preteklih let v višini 56 milijonov EUR, na drugi strani pa povečala dolgoročne pasivne časovne razmejitve. S sklepom vlade na dan 31. 8. 2017 se je

nastala bilančna izguba na dan 31. 12. 2016 v višini 43,5 milijonov EUR pokrila iz drugih rezerv iz dobička v višini 18,3 milijonov EUR in iz zakonskih rezerv v višini 8,5 milijona EUR, kar pomeni koriščenje celotne rezerve iz dobička, in pokrila tudi iz kapitalskih rezerv v višini 16,7 milijona EUR, kar pomeni zmanjšanje kapitalskih rezerv iz 156,9 milijona EUR na 140,3 milijona EUR. **Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve** so se v primerjavi s koncem leta 2016 zmanjšale za 1,1 milijon EUR in so znašale 253,3 milijona EUR. Rezervacije so se povečale za 2,0 milijona EUR, dolgoročne PČR pa zmanjšale za 3,1 milijona EUR. Slednje predstavljajo predvsem zneski dolgoročno razmejenih prihodkov iz naslova omrežninskih presežkov in dolgoročne razmejitve za realizirane investicije, katerih vir so nepovratna sredstva. V letu 2017 so na povečanje vplivali predvsem razmejeni prihodki iz ČPZ v znesku 23,3 milijonov EUR (odloženi pri-

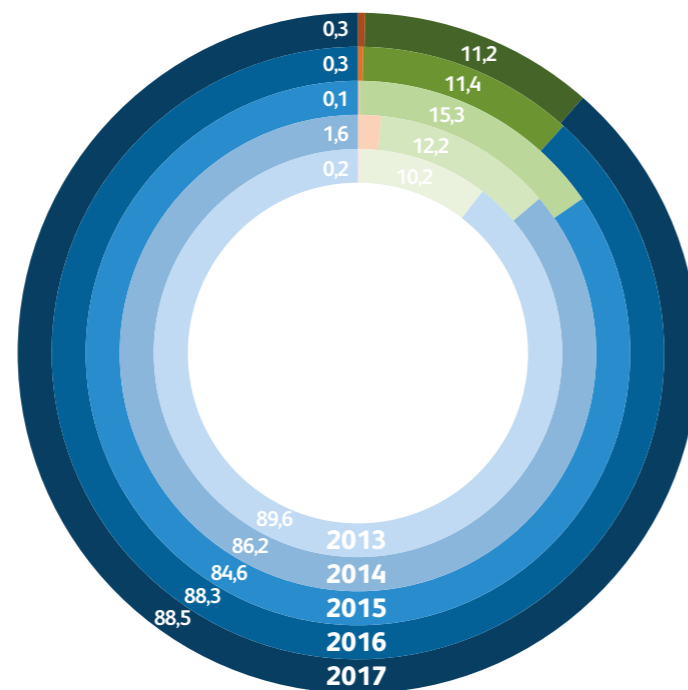
hodki v znesku 2,5 milijona EUR za tekoče investicije v ČPZ in 20,8 milijona EUR prenosa na ločen interni račun za bodoče investicije v ČPZ) in obresti od povprečnega stanja presežka v znesku 1,9 milijona EUR, na zmanjšanje pa omrežninski primanjkljaj v višini 25,4 milijona EUR in ukrep Računskega sodišča v višini 2,9 milijona EUR. Stanje **dolgoročnih obveznosti** je bilo 55,3 milijona EUR in je bilo večje za 4 % od leta 2016. Večino (99 %) predstavljajo dolgoročne finančne obveznosti, ki so znašale 54,8 milijona EUR, od tega najeto posojilo pri EIB v znesku 45,4 milijona EUR, ki se je v letu 2017 zmanjšalo za kratkoročni del posojila v višini 2,8 milijona EUR in prejetu posojilo UniCredit Banke Slovenije v višini 6,0 milijonov EUR, ki predstavlja prvi del prejetega dolgoročnega posojila za financiranje odplačnega prevzema 110 kV omrežja električne energije, ki skupno znaša 30,0 milijonov EUR. Črpanje preostalega dela posojila v višini

24,0 milijonov EUR je skladno s pogodbenim dodatkom predvideno med 28. 9. 2018 in 31. 12. 2018. Preostali del dolgoročnih finančnih obveznosti predstavljajo druge dolgoročne obveznosti v višini 3,4 milijona EUR, ki zajemajo izvedena finančna instrumenta za zavarovanje spremenljivosti denarnih tokov zaradi spremembe obrestne mere dolgoročnega kredita (obrestna ovratnica in zamenjava), ki sta se glede na leto 2016 zmanjšala za 1,2 milijona EUR oziroma za 27 % zaradi uskladitve na tržno vrednost. **Kratkoročne obveznosti** so konec leta 2017 znašale 33,4 milijona EUR in so bile tako od konca leta 2016 višje za 32 %. Finančne kratkoročne obveznosti zajemajo kratkoročni del EIB kredita v znesku 5,0 tisoč EUR, ki se od konca leta 2016 ni spremenil. Kratkoročne poslovne obveznosti so se glede na preteklo leto povečale za 8,0 milijonov EUR in so znašale 28,4 milijona EUR. Povečanje izhaja predvsem iz večjih kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev v državi.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve so znašale 3,5 milijona EUR in so se glede na leto 2016 povečale za 1,3 milijon EUR. Zajemajo predvsem kratkoročno odložene prihodke iz avkcij in EU projektov.

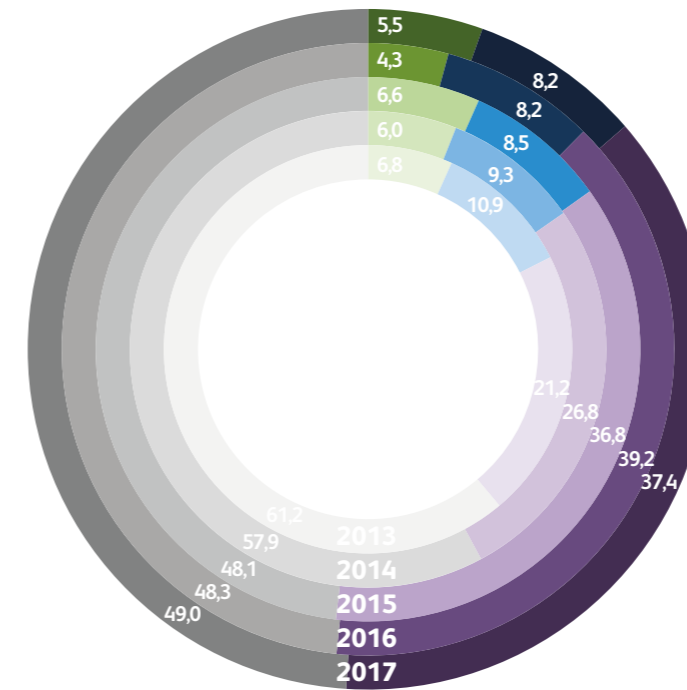
Med **pogojnimi obveznostmi** družba izkazuje obveznosti za poročstvo za dolgoročno posojilo BSP v višini 4,8 milijona EU in obveznosti za poročstvo za nakup električne energije za obdobje 2016 do 2018 s strani odvisne družbe Talum v skupni višini 10 milijonov EUR (8,5 milijonov EUR družbi HSE in 1,5 milijona EUR družbi Petrol).

Graf 26: Sestava sredstev družbe ELES od leta 2013 do 2017 (v %)

■ Kratkoročne aktivne časovne razmejitve
■ Kratkoročna sredstva
■ Dolgoročna sredstva

Graf 27: Sestava obveznosti do virov sredstev družbe ELES od leta 2013 do 2017 (v %)

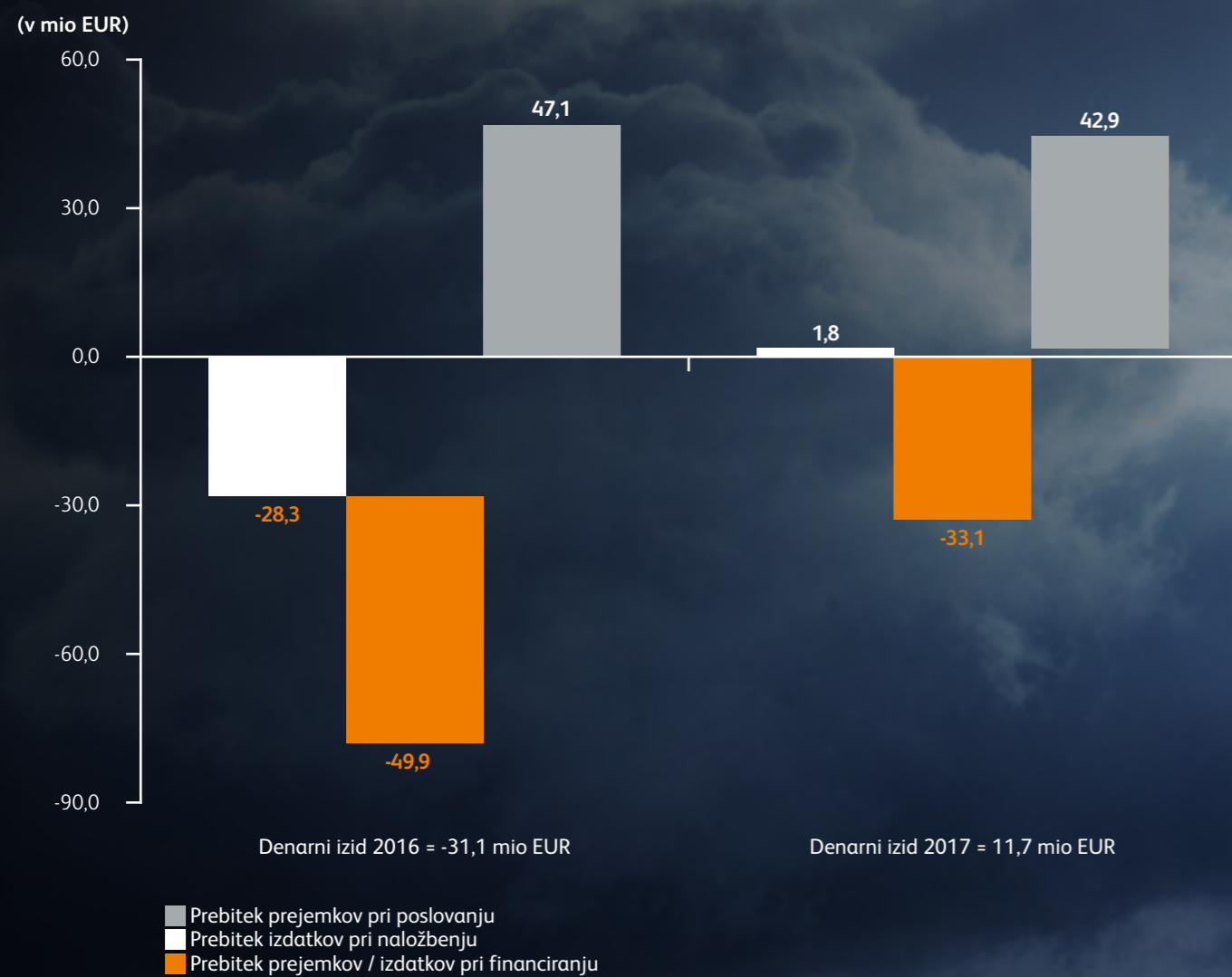
■ Kratkoročne obveznosti in kratkoročne pasivne časovne razmejitve
■ Dolgoročne obveznosti
■ Rezervacije in dolg. PČR
■ Kapital

Izkaz denarnih tokov

Denarni izid v obdobju je znašal 11,7 milijona EUR. Prebitok prejemkov iz poslovanja je bil dosežen v višini 42,9 milijona EUR. Družba izkazuje tudi prebitok prejemkov pri financiranju, saj prejeto dolgoročno posojilo UniCredit Banke presega izdatke za obresti in

odplačilo glavnice EIB kredita. Prebitok prejemkov iz poslovanja in financiranja je bil predvsem namenjen za pridobitev opredmetenih osnovnih in neopredmetenih sredstev v višini 46,0 milijona EUR. Končno stanje denarnih sredstev je bilo 28,0 milijona EUR.

Graf 28: Izkaz denarnih tokov (IDT)

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA DRUŽBE

Tabela 14: Kazalniki finančnega poslovanja

POMEMBNEJŠI KAZALNIKI			31. 12. 2016	31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2017
Kazalniki stanja financiranja			osnova v 000 EUR		osnova v 000 EUR	
1.	Stopnja lastniškosti financiranja v %	kapital/	313.736,4	48,3	331.663,7	49,0
		obveznosti do virov sredstev	648.907,4		677.237,2	
2.	Stopnja dolžniškosti financiranja v %	dolgovi/	78.603,8	12,1	88.743,6	13,1
		obveznosti do virov sredstev	648.907,4		677.237,2	
3.	Stopnja dolgoročnosti financiranja v %	vsota kapitala, dolgoročnih dolgov in rezervacij/	621.322,1	95,7	640.276,7	94,5
		obveznosti do virov sredstev	648.907,4		677.237,2	
Kazalnik investiranja						
1.	Stopnja osnovnosti investiranja v %	osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)/	480.533,0	74,1	501.625,9	74,1
		sredstva	648.907,4		677.237,2	
2.	Stopnja dolgoročnosti investiranja v %	vsota osnovnih sredstev (po neodpisani vrednosti), dolgoročnih finančnih naložb in dolgo.posl.terjatev/	569.614,2	87,8	594.428,5	87,8
		sredstva	648.907,4		677.237,2	
Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja						
1.	Koefficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	kapital/	313.736,4	0,653	331.663,7	0,661
		osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)	480.533,0		501.625,9	
2.	Koefficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti	kratkoročna sredstva/	74.199,9	2,924	75.567,4	2,262
		kratkoročne obveznosti	25.379,6		33.412,2	
3.	Koefficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti	vsota likvidnih sredstev in kratkoročnih terjatev/	71.987,6	2,836	73.198,6	2,191
		kratkoročne obveznosti	25.379,6		33.412,2	
4.	Koefficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti (hitri koefficient)	likvidna sredstva/	49.805,6	1,962	47.993,8	1,436
		kratkoročne obveznosti	25.379,6		33.412,2	
Kazalnik gospodarnosti						
1.	Koefficient gospodarnosti poslovanja	poslovni prihodki/	162.802,4	1,101	185.828,7	1,100
		poslovni odhodki	147.836,0		168.944,3	
Kazalniki donosnosti						
1.	Donos na kapital (ROE) v %	čisti dobiček v poslovnem letu/	12.644,2	3,7	16.848,7	5,4
		povprečni kapital	340.439,1		314.275,7	
2.	Donos na sredstva (ROA) v %	čisti dobiček v poslovnem letu/	12.644,2	1,9	16.848,7	2,5
		povprečna sredstva	652.613,9		663.072,3	
3.	Donos na korigirana sredstva (ROA) v %	čisti dobiček v poslovnem letu/	12.644,2	2,2	16.848,7	2,9
		korigirana povprečna sredstva	561.989,3		572.130,4	
Kazalnik investicijskega vlaganja						
1.	Stopnja investicijskih vlaganj v %	realizirane investicije in rekonstrukcije/	34.598,0	34,9	49.509,4	56,7
		načrtovanimi investicijami in rekonstrukcijami	99.223,6		87.259,5	
2.	Korigirana stopnja investicijskih vlaganj v %	realizirane investicije in rekonstrukcije/	34.598,0	85,1	49.509,4	70,1
		načrtovanimi investicijami in rekonstrukcijami	40.650,9		70.608,2	

Opomba: - kazalniki so izračunani po postavkah z upoštevanjem 120. člena EZ-1
 - donos na korigirana sredstva (ROA) ne vključuje dolgoročnih finančnih naložb

Stopnja lastniškosti financiranja se je v letu 2017 zvišala za 0,7 odstotne točke na 49,0 %, ker se je kapital zvišal bolj kot so se zvišale celotne obveznosti do virov sredstev. Stopnja dolžniškosti financiranja se je zvišala za 1,0 odstotno točko na 13,1 % zaradi višjih dolgov, predvsem višjih kratkoročnih poslovnih obveznosti do dobaviteljev. Družba je v letu 2017 94,5 % svojih sredstev financirala z dolgoročnimi viri in le 5,5 % s kratkoročnimi viri, ki so se v letu 2017 zvišali in tako vplivali na padec stopnje dolžniškosti financiranja za 1,2 odstotni točki glede na preteklo leto. Stopnja osnovnosti investiranja je bila enaka stopnji v letu 2016 in je znašala 74,1 %, prav tako je bila na enakem nivoju tudi stopnja dolgoročnosti investiranja, ki je znašala 87,8 %. V letu 2017 so se povečala investicijska vlaganja, ki so bila višja od obračunane amortizacije. Koeficienti vodavnega finančnega ustroja so bili z izjemo koeficienta kapitalne pokritosti osnovnih sredstev (povečanje kapitala za doseženi dobiček leta) nižji v primerjavi s preteklim letom, ker so se kratkoročna sredstva povečala manj, kot so se povečale kratkoročne obveznosti (višje kratkoročne poslovne obveznosti). Gospodarnost poslovanja družbe (1,100) se je zmanjšala za 0,001 odstotno točko v primerjavi z letom 2016, ker so se poslovni prihodki povečali manj, kot so se povečali poslovni odhodki. Kazalnik donosnosti ROE (koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala) se je v letu 2017 povečal zaradi višjega doseženega čistega dobička v letu 2017 glede na leto 2016. Enako je čisti poslovni izid vplival na ROA (koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev) in ROA na sredstva brez dolgoročnih finančnih naložb. V primerjavi s preteklim letom sta bila višja predvsem zaradi višje doseženega čistega poslovnega izida v letu 2017. Stopnja investicijskih vlaganj glede na načrtovana vlaganja se je zaradi višjega investiranja v letu 2017 dvignila za 21,8 odstotne točke glede na preteklo leto in dosegla stopnjo 56,7 %, če pa upoštevamo še vse moteče zunanje dejavnike, so realizirane investicije v letu 2017 dosegle 70,1 % planiranih.

STRATEŠKI KAZALNIKI IN PRIMERJAVA S CILJNIMI VREDNOSTMI IZ DSP 2016 - 2020

V okviru zastavljenega strateškega cilja 2 Doseganje čistega poslovnega izida, skladno z metodologijo Agencije za energijo v dokumentu Dolgoročni strateški plan (DSP) poslovanja za obdobje 2016–2020, smo določili nabor in ciljne vrednosti ključnih ekonomskih in tehničnih kazalnikov za spremljanje uspešnosti poslovanja v obdobju veljavnosti dokumenta DSP 2016–2020.

Ciljne vrednosti za leto 2017 so predstavljene v poglavju 1.2.6 in so bile **dosežene oziroma presežene pri petih ekonomskih kazalnikih** (donos na kapital – ROE, donos na korigirana sredstva – ROA, odhodki na preneseno električno energijo, zmožnost vračila najetih posojil, doseganje primerljivih cen

zakupa moči za sekundarno in terciarno regulacijo) in **petih tehničnih kazalnikih** (preseganje dopustnih napetosti v urah, nedobavljena energija zaradi izpada elementov, količina prenesene električne energije na normirano dolžino prenosnega omrežja, razpoložljiv NTC glede na dogovorjen NTC s posameznimi TSO (APG, TERNA, HOPS), ustrezno zagotavljanje razpoložljivih in zanesljivih zvez za potrebe delovanja prenosnega elektroenergetskega omrežja RS). Niso pa bile dosežene pri dveh ekonomskih in enem tehničnem kazalniku.

Podrobnejša razlaga posameznih kazalnikov je v nadaljevanju.

1. Ekonomski kazalniki

Tabela 15: Primerjava ekonomskih kazalnikov 2016-2017

Kazalnik/leto	Real. 2016	Real. 2017	Ciljne vrednosti iz DSP 2016 – 2020
			Leto 2017
Doseganje reguliranega donosa v %	74,04	89,54	95,00
Donos na kapital (ROE) v %	3,71	5,36	3,00
Donos na korigirana sredstva (ROA) v % *	2,25	2,94	> 2 %
Odhodki na preneseno električno energijo (v EUR/MWh EE)	6,84	7,60	9,27
Zmožnost vračila najetih posojil	3,67	2,88	=<4
Investicijska vlaganja na konico odjema (€/MW konico odjema) **	9.603,77	13.639,70	13.973,00
Doseganje primerljivih cen zakupa moči za sekundarno in terciarno regulacijo (v %) SR+ SR- TR+ TR-	100,00	100,00	Pogodbe iz leta 2013

Opomba:

* Donos na korigirana sredstva (ROA) ne vključuje dolgoročnih finančnih naložb.

** Pri konični moči so upoštevani odjemalci znotraj Slovenije in čezmejni pretoki.

- Podatki za ciljne vrednosti TSO-jev so izračunani na podatkih za leto 2016.

V letu 2017 je bil kazalnik doseganja reguliranega donosa v primerjavi s preteklim letom za 15,5 odstotne točke višji kot v letu 2016 in za 5,46 odstotnih točk nižji od ciljne vrednosti iz DSP 2016–2020. Delež čistega dobička pred davki je v primerjavi s korigiranim donosom (reguliran donos, zmanjšan za pod izkaz financiranja) znašal 89,54 %. Odstopanje od ciljne vrednosti je podan v poglavju Vpliv regulative na uspešnost poslovanja.

Kazalnika donosnosti (ROE) in donos na korigirana sredstva (ROA) sta pojasnjena v prejšnjem poglavju.

Kazalnik odhodkov na preneseno električno energijo znaša 7,60 EUR/MWh EE in je višji glede na predhodno leto zaradi višjih odhodkov, hkrati pa je bilo tudi več prenesene električne energije, kot v letu 2016. Ciljna vrednost kazalnika je presežena tako v letu 2017, kot tudi v letu 2016, saj ciljna vrednost kazalnika manj kot 9,27 EUR/MWh EE (nižja vrednost kot znaša povprečje vseh TSO-jev).

2. Tehnični kazalniki

Tabela 16: Primerjava tehničnih kazalnikov 2016-2017

Kazalnik/leto	Real. 2016	Real. 2017	Ciljne vrednosti iz DSP 2016 – 2020
			Leto 2017
Preseganje dopustnih napetosti v urah (400 kV = 425 kV, 220 kV = 245 kV)	233	133	<775,5
Nedobavljena energija zaradi izpada elementov prenosnega omrežja v %	0,0003	0,0006	<0,01
Količina prenesene električne energije na normirano dolžino prenosnega omrežja v MWh/km	24.236	24.794	21.526
Delež izgub pri prenosu električne energije v %	1,53	1,67	=<1,46
Razpoložljiv NTC glede na dogovorjen NTC s posameznimi TSO (APG, TERNA, HOPS) v %			
- Smer Avstrija-RS	68	77	90
- Smer Hrvaška-RS	100	100	90
- Smer RS-Italija	100	100	85
Ustrezno zagotavljanje razpoložljivih in zanesljivih zvez za potrebe delovanja prenosnega elektroenergetskega omrežja RS v %	99,5930	99,8836	99,995

Opomba:

- Podatki za ciljne vrednosti TSO-jev so izračunani na podatkih za leto 2016.

- Normirana dolžina (ELES): LNORM = L400 kV + a * L220 kV + b * L110 kV; c a=0,29, b=0,08.

Zmožnost vračila najetih posojil se je v letu 2017 izboljšala (zmanjšanje kazalnika za 0,79 odstotne točke glede na predhodno leto) predvsem zaradi prenosa dela omrežninskih presežkov iz naslova regulative Agencije za energijo na rezervacije za bodoče načrtovane investicije – vir ČPZ, in sicer z oblikovanjem ločenega internega računa za načrtovane investicije v ČPZ.

Kazalnik investicijskih vlaganj na konico odjema je glede na predhodno leto višji za 42 %, vendar še vedno ne dosega začrtanih ciljnih vrednosti. Realizacija investicijskih vlaganj je v letu 2017 višja kot v letu 2016, vendar je bila še vedno nižja od načrtovane.

Kazalnik doseganja primerljivih cen zakupa moči za sekundarno in terciarno regulacijo prikazuje primerljivost doseganja cen zakupa moči SR in TR (ločeno po smereh) v Sloveniji glede na cene v Avstriji. Vrednost kazalnika je tako v letu 2016 kot v letu 2017 enak 100,00, saj se upoštevajo cene določene v pogodbah iz leta 2013.

Kazalnik preseganja maksimalnih dopustnih vrednosti napetosti nam pove število ur, ko je bila presežena maksimalna dopustna vrednost napetosti. Maksimalna dopustna napetost je 420 kV in 245 kV. Eden od razlogov za povečanje števila ur preseganja dopustnih vrednosti napetosti je vključevanje dodatnih merilnih točk (od leta 2008 je bilo vključenih 12 merilnih točk, medtem ko jih je bilo leta 2013 že 23). V letu 2017 je bilo za 100 ur manj presežene maksimalne dopustne vrednosti napetosti kot v letu 2016 in je znašalo 133 ur, bilo pa jih je bistveno manj kot v povprečju preteklih petih let in dosti manj od ciljne vrednosti za leto 2017.

Kazalnik nedobavljene energije (ENS) prikazuje energijo, ki bi bila dobavljena iz sistema, če ne bi prišlo do prekinitve napajanja iz VN sistema. V letu 2017 ta kazalnik znaša 0,0006 % in je višji v primerjavi z letom 2016 ter občutno nižji od povprečja 2011–2015, saj je bil ta kazalnik v letu 2012 povečan zaradi eksplozije odklopnika v RTP Okroglo. Kazalnik v letu 2017 in tudi v letu 2016 dosega ciljno vrednost, ki je manjša od 0,01 %. Znatno višji kazalnik nedobavljene energije v letu 2017 glede na leto 2016 gre pripisati predvsem slabim vremenskim razmeram (moker sneg in močan veter), ki so prizadele Slovenijo v prvi polovici decembra 2017.

Kazalnik količine prenesene električne energije na normirano dolžino prenosnega omrežja prikazuje preneseno električno energijo, ki je bila prevzeta iz prenosnega omrežja (poraba v Sloveniji in oddaja v tujino) na normirano dolžino omrežja. V letu 2017 je bilo preneseno 24.794 MWh električne energije na kilometer omrežja, kar je nekoliko več kot v letu 2016 in več od povprečja v letih 2011–2015. Tako je bilo v letu 2017 in 2016 preneseno več MWh električne energije na kilometer omrežja od ciljne vrednosti, ki je 21.526 MWh električne energije na kilometer omrežja.

Kazalnik, ki prikazuje delež izgub pri prenosu električne energije na mejnih daljnovodih (prenesena električna energija, prevzeta iz prenosnega omrežja in porabljena v Sloveniji oz. oddana v tujino), je v letu 2017 znašal 1,67 % in je bil nekoliko višji kot v letu 2016. Delež izgub pri prenosu električne energije je bil malenkost višji od povprečja v letih 2011–2015. Večji odstotek izgub je posledica velikega pretoka električne energije in zato tudi manjše zaostajanje za ciljno vrednostjo.

Kazalnik razpoložljivega NTC glede na dogovorjeni NTC s posameznimi TSO nam pove, koliko odstotkov načrtovanih prenosnih zmogljivosti je bilo dejansko razpoložljivih in ponujenih na trg na posamezni meji in smeri. V smeri Slovenija–Italija in Hrvaška–Slovenija znaša kazalnik za leto 2017 100 %, kar je tudi povprečje zadnjih let, kar pomeni, da so bile načrtovane količine tudi dejansko ponujene. V smeri Avstrija–Slovenija kazalnik za leto 2017 znaša 77 %. Ta vrednost je višja od vrednosti kazalnika za leto 2016, ko je le ta znašal 68 %, še vedno pa nižja od nekajletnega povprečja. Tako nizko vrednost kazalnika lahko v največji meri pripišemo visoki rasti proizvodnje iz obnovljivih virov predvsem na področju Nemčije. Visoki pretoki te energije skozi avstrijsko prenosno omrežje povzročajo avstrijskemu sistemskemu operaterju precej težav, zaradi česar je ta prisiljen v omejevanje izvoza na južnih mejah Avstrije. To v praksi pomeni nižje vrednosti prenosnih zmogljivosti za potrebe trga. V primerjavi s ciljnim vrednostmi v letu 2017 v smeri Avstrija–RS kazalnik ne dosega ciljne vrednosti, medtem ko v smeri Hrvaška–RS in v smeri RS–Italija kazalnik presega ciljni vrednosti.

Kazalnik, ki govori o ustreznem zagotavljanju razpoložljivih in zanesljivih zvez za potrebe delovanja prenosnega elektroenergetskega omrežja RS, je v letu 2017 znašal 99,884 % in je bil višji v primerjavi z letom 2016, bil pa je nižji od povprečja v letih 2011–2015 in nižji od ciljne vrednosti za leto 2017. Razpoložljivost na tem omrežju je bila nižja zaradi izvedbe nadgradnje SDH in migracije uporabnikov na novo omrežje, vendar storitve niso bile motene, saj je bilo v tem času delujoče drugo omrežje.

BONITETNA OCENA V LETU 2017

Tabela 17: Bonitetna ocena ELES 2013-2017

Bonitetna ocena ELES, d.o.o. (vir: gvin.com)			
Ocena v letu	Bonitetna ocena	Dinamična ocena	Temelji na podatkih za leto
2013	B1	++	2012
2014	B1	++	2013
2015	B1	++	2014
2016	A1	++	2015
2017	A1	++	2016

Bonitetna ocena za leto 2017 temelji na podatkih AJPES za leto 2016. Letna ocena po metodologiji podjetja Bisnode (Gvin), d.o.o. temelji na finančni oceni in šestih izbranih finančnih kazalnikih (kazalniki likvidnosti, plačilne sposobnosti, servisiranje dolga, kreditne izpostavljenosti poslovanju, poslovna donosnost sredstev, koeficient obračanja sredstev) ter pri-

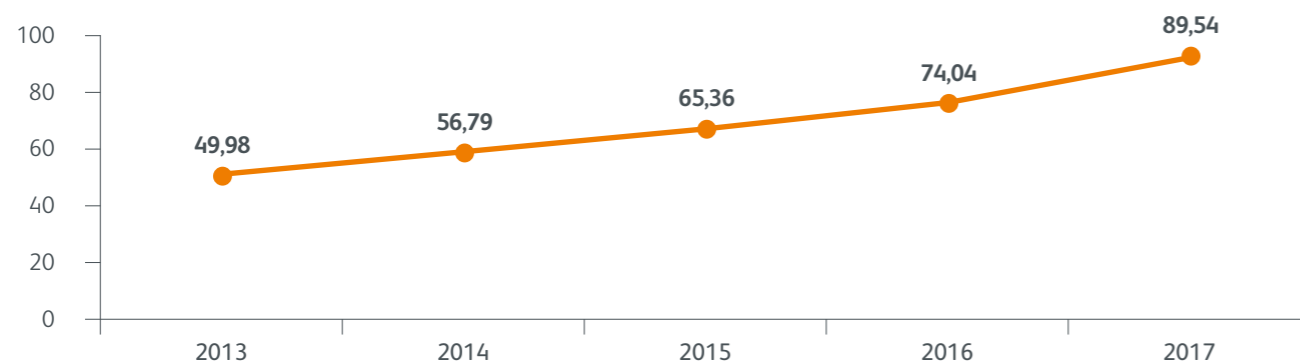
merjavi bonitetne ocene za dve zaporedni leti (ugotavljanje stabilnosti modela). Ocena vključuje tudi podatke o panogi, velikosti družbe in tipu subjekta. Družba je **v letu 2017 ponovno prejela bonitetno oceno A1**, ki jo je prejela v letu 2016 na temelju izboljšanja kazalnika kreditne izpostavljenosti in s tem celotne boljše splošne ocene.

VPLIV REGULATIVE NA USPEŠNOST POSLOVANJA

V letu 2017 realiziran poslovni izid pred davki znaša 15.028,9 tisoč EUR ter korigiran reguliran donos 16.784,6 tisoč EUR. Pojem »korigiran reguliran donos« družba ELES definira kot reguliran donos, določen na podlagi veljavne metodologije agencije, zmanjšan za pod izkaz financiranja. Reguliran donos je namenjen kritju odhodkov financiranja, pričakovane donosa lastniškega kapitala in davka od dohodka pravnih oseb.

Pri primerjavi korigiranega reguliranega donosa in doseženega poslovnega izida pred obdavčenjem dobimo kazalnik doseganja reguliranega donosa, ki za leto 2017 znaša 89,54 % in je od ciljne vrednosti iz DSP 2016-2020 nižji za 5,46 odstotnih točk. Spodnji graf prikazuje gibanje kazalnika reguliranega donosa od leta 2013 naprej. Razvidno je, da je družba ELES v letu 2017 dosegla najboljši rezultat v zadnjih petih letih.

Graf 29: Doseganje korigiranega reguliranega donosa (v %)

Kazalnik od ciljne vrednosti odstopa predvsem zaradi nižje realizacije investicij in rekonstrukcij, katerih realizacija znaša 49.509,4 tisoč EUR in je bila od načrtovane nižja za 43 % (37.750,1 tisoč EUR). V letu 2017 je družba planirala za 4.217,2 tisoč EUR usredstvenih lastnih storitev, realizirala pa jih je 3.039,7 tisoč EUR. Razlika v višini 1.177,5 tisoč EUR glede na načrtovane se nanaša na nerealizirana dela na investicijah in rekonstrukcijah. Družba se konstantno srečuje s težavami pri izpolnitvi plana investicij. Vzroki za zamude oz. odstopanja med planom in realizacijo se nanašajo predvsem na zunanje dejavnike. Le-ti so podrobno navedeni v poglavju 2.1.2 Širitev in vzdrževanje omrežja. Realizacija investicij in rekonstrukcij bi omogočila realizacijo načrtovanih usredstvenih lastnih storitev in dobiček pred obdavčenjem dvignila za 1.177,5 EUR in posledično tudi kazalnik reguliranega donosa, in sicer za 7 odstotnih točk.

Kazalnik reguliranega donosa na sredstva bi bil višji tudi, če bi družba realizirala prevzem 110 kV omrežja. Po trenutni metodologiji za izračun regulativnega okvira v obdobju 2016-2018 so nadzorovani stroški delovanja in vzdrževanja odvisni od obsega omrežja. Družba je na podlagi poslovne usmeritve v letu 2015 in 2016 zagotovila ustrezne kadrovske in druge resurse za prevzem te opreme, določene z Uredbo na osnovi 4. odstavka 35. člena EZ-1. V kolikor bi omrežje prevzeli, vendar ga zaradi zunanjih dejavnikov nismo mogli realizirati kot določa uredba (veza poglavje 2.1.2. Širitev in vzdrževanje omrežja), bi agencija družbi priznala za 313,2 tisoč EUR več prihodkov za kritje stroškov prevzema, kar bi dobiček pred obdavčenjem dvignilo za 316,4 tisoč EUR, z upoštevanimi nižjimi obrestmi od povprečnega stanja presežka, posledično bi se za 1,9 odstotne točke dvignil tudi kazalnik reguliranega donosa.

Tabela 18: Vpliv reguliranega donosa na uspešnost poslovanja

Postavka	Znesek	Kazalnik doseganja reguliranega donosa
1 Realiziran dobiček pred obdavčenjem 2017	15.028.938 €	89,5 %
2 Povečanje uredstvenih lastnih storitev	1.177.530 €	7,0 %
3 Povečanje NSDV - prevzem 110 kV z obrestmi	316.355 €	1,9 %
4 Dobiček pred obdavčenjem po povečanju (1+2+3)	16.522.823 €	98,4 %

Iz pregleda je razvidno, da če bi družba ELES imela pogoje za polno realizacijo investicij in rekonstrukcij ter prevzem 110 kV omrežja, bi kazalnik doseganja reguliranega donosa presegel ciljno vrednost 95 % in

sicer bi znašal 98,42 %, kar pomeni, da družba ELES uspešno zasleduje cilj izenačitve korigiranega reguliranega donosa in celotnega poslovnega izida pred obdavčenjem.

